

Савецкая БЕЛАРУСЬ

Адрэс рэдакцыі і адміністрацыі:
Менск, літэрацка-выдавецкі аддзел Палітычнага ўпраўлення Заходняга фронту.

ВЫДАНЬНЕ РЭУКОМУ САВЕЦКАЙ САЦЫЯЛІСТКАЙ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСІ. № 3 (13). Серада, 18-га жніўня 1920 г.

Бязмоцная злосьць буржуазіі.

Калі-б запытаць, чымсь цяпер жыве буржуазія Заходня-эўропэйскіх гасударстваў, чымсь цікавіцца наагул чалавецтва амаль ні ў ва ўсім сьвеце, дык можна сьмела сказаць, што толькі вайною паміж Савецкаю Расеяй і панскаю Польшчаю.

Уся політыка буржуазных правіцельстваў усе думкі капіталістаў, памешчыкаў і іх агентаў у Эўропе, Амэрыцы і часткаю ў Азіі верціцца толькі вакол аднаго пытаньня, — страшнага і сібернага ля іх; гэта — як тут спыніць пабеданясучы наступ Рэвалюцыі.

Панская Польшча лічылася апошнім сродкам, з якім буржуазія Эўропэйскіх гасударстваў, найбольш Францыі і Англіі, думала задушыць расейскіх рабочнікаў і сялян, скінуць іх савецкую ўладу і пасадзіць на іх сьпіну або цара, або, па меншай меры — буржуазнае — белавардзейскае правіцельства.

Цяпер гэта Польшча дажывае апошніе дні. Чырвоная армія Савецкай Расеі наступіла на горла паноў і вось-вось сьпіхне іх у згатованую ім магілу.

Над усею Польшчаю хутка зарэе пабедны сьцяг рэвалюцыі, адбудуецца ў ёй рабочніцка-сялянская ўлада і запануе савецкі ўстрой.

А з Польшчы — тут — жа лёгка хваля рэвалюцыі хлыне і ў Германію, і ў Францыю, і ў Англію — і ўсей погані буржуазнай прыдзе канец.

Ці-ж ёсьціка што — колечы страшней гэтага?

І буржуазія, капіталісты, памешчыкі, гэнэралы і ўсе душыцелі працоўнага народу верціцца ў злосьці і круцяць мазгамі, як тут быць, чымсь затушыць агонь рэвалюцыі, чымсьці звязьці са сьвету рэвалюцыйны касьцёр — Савецкую Беларусь і Расею.

Паслаць войска — яно ня йдзе, перавязьці аружжа — німа кудою.

Чэскіе рабочыя ня пускаюць праз сваю старонку, нямецкіе — праз сваю.

Аб'явіць вайну Расеі — свае рабочыя грозяць агульнай забастоўкай і паўстаньнем, якто мелася ў Англіі.

Ангельскіе, германскіе, швэцкіе, італьянскіе і др. рабочыя клянучца не дапусьціць помачы Польшчы і не дапусьчаюць. Германскіе рабочыя праглядаюць усе паязды, ідучыя з Францыі ў Польшчу праз Германію і, надочечы, выгрузілі ў Данцыгу пасыланае ў Польшчу аружжа і ўсякую маемасьць.

Знача — палажэньне надта дрэннае. Німа нікае рады абараніцца ад ідучай сьмерці.

І ўсе пагрозы ангельскага правіцельства флётам, выпушчаным у мора, а французскага — змобілізаваньнем двух карпусоў салдат на падмогу Польшчы, і нясьціхнае нацкоўваньне Францыяй і Англіяй на Расею Чэха-Славвіі, Румыніі і Вэнгрыі — усе гэтыя патугі — адна бязмоцная злосьць здыхаючага зьвера.

Рэвалюцыя ломіць усе прашкоды!

З. Жылуновіч.

Абарона Савецкіх Рэспублік.

(Весткі з фронту, адтрыманьне ад Ўсерасейскага Галоўнага Штабу за 15-га жніўня).

Заходні фронт.

На поўнач усход ад гор. Нова Георгіеўска і Варшавы ідуць упартыя бойкі; пры гэтым нашы войскі адкінулі праціўніка штыхаваю атакаю і занялі рад сяленьняў на захад ад рэчкі Ўкра. У баёх мы захапілі 6 гармат, 5 кулямётаў і палонных.

Паудзенна-Заходні фронт.

Ва Ўсходняй Галіцыі пасля ўпартых боёў нашы войскі занялі 14 га жніўня Сакольск і Броды. У Тарнопальскай ваколіцы наш наступ разьвіваецца.

За ваеннага камісара Палявога Штабу Васільеў.

Заўчора а 12 гадзіне уночы у Менск прыехала польская мірная дэлегацыя.

Злосная брахня.

(Ад Народнага Камісарыяту вайск. спраў).

У нямецкіх газэтах распаўсюджываюцца чуткі, нібы Савецкае правіцельства ня мае магчымасьці спыніць рух Чырвонай арміі, якая нібы-то самачынна працуе.

Такіе весткі ёсьць злосная брахня. Чырвоная армія рухаецца наперад надзвычайна хутка вельмі правільна. Найбольш выдатныя пункты чырвоныя палкі забіраюць падлуг агульнага правіла ў дні, адзначаныя галоўным камандаваньнем.

Самачыннасьць Чырвонай арміі вызначаецца ў тым, што яна добра ведае сваіх прыхільнікаў і ворагаў і цвёрда знае за што змагаецца.

Прывітаньне рабочага чырвонаармейцу.

Кіеўскі Совет Прафэсіянальных Саюзаў, які сабраўся першы раз пасля польскай акупацыі на сход, шле сваё гарачае прывітаньне пабеднай Чырвонай арміі Паўднёва Заходняга фронту, якая разьбівае шляху і нясе на сваіх рэвалюцыйных штыхах аслабаненьне працоўнага люду Захаду.

Сход ад імя кіеўскіх саюзаў абяцае не апускаючы рук павялічваць усьпехі Чыр-

вонай арміі бязупыннай працаю на фронце гаспадарчае будовы.

Прэзыдыум Сходу.

Прывітаньне з далёкай Сьбіры.

Расейская Комуністычная Партыя Сьбірскай Обласці вітае слаўную Чырвоную армію Заходняга Фронту, якая сваімі пабедамі створаць моцны грунт для будучай пабеды пралетарыята ва ўсім сьвеце.

Бой, які быў дадзен рабочніцка-сялянскаю арміяй кашталау, выйграў.

Ніхай жыве Чырвоная армія!

Ніхай жыве Ўласць працоўнага Люду!

Мобілізацыя комуністаў.

Вітэбскі губэрнскі камітэт Расейскай Комуністычнай партыі мобілізаваў і паслаў ва заходні фронт 12 чалавек, паміж якімі ёсьць адзведныя працаўнікі.

Разбойнік Сямёнаў здаецца.

Белагвардзейскі канавод, атаман Сямёнаў, які увесь час арудаваў і займаўся грабежствам у Забайкальскай обласці, прадаўшы увайсьці у Чырвоную армію.

Комуністычная (супольная) праца.

Паўтара гада таму назад, змучаная царскаю вайною і белавардзейскімі бунтамі Савецкая Расея знемагала ад голаду, холаду, гаспадарскіх і дарожных неадаў.

Валіўся молат з рук стомленага галоднага рабочага; ня ладзілася арганізацыя працы, выраб гатоў быў скончыцца, транспарту (перавозка па дарогах) нагрэжала руйнаванне.

Здавалася, кляс-пабядзіцель, рабочы і сяляне, вадарваліся і міжвольна здадучы спекулянтам з быўшых буржвэяў.

Але аслаблены рабочы разумеў, што вяртанне к старому раўно поўнаму знішчэньню сябе і, каб збараціцца, трэба адстаяць свае назвы.

У гушчыне работнічага клясу, бяз усякага напіску зверху, узняўся раптоўны рух, які быў ахрышчэн тав. Леніным словам—вялікі ўшчатак.

Рабочыя казанскіх чыгуначных майстэрняў у Маскве—камуністы, паставілі ў суботу, пасля працы, астацца ў майстэрнях і лішні час дарэмна прарабіць на карысьць Рэспублікі.

Так зарадзіўся першы так званы суботнік.

Хутка к рабочым—бальшавікам ахвотна і даражэньце сталі прылучацца і неахвотныя.

І на бязлічых суботніках і нядзельніках закіпеда скорая праца.

І вось цяперака па ўсёй Савецкай Расеі стройна і наладжана, с пняньнем інтэрнацыяналу, пад кіраўніцтвам комуністаў весела працуюць на суботніках паказваючы на прыкладзе, як можна і як трэба працаваць.

Скуткі комуністычнай працы агромністыя, найбольш на чыгунках.

Перайшлі суботнікі і ў вёску, дзе сяляне ахвотна ідуць спачатку пабачыць, а потым і прылучыцца да працы.

У Расеі было нямаля збудавана народных школ даражэньце і дарэмна праца.

Беларусь выкарыстае прыклад свае старэйшае сястры—Савецкае Расеі—і ўжыве опыт, з посьпехам адабыты расейскімі рабочымі і сялянамі.

Вялікі ўшчатак—комуністычная праца расейскіх рабочых—удзівіў і глыбока зацікавіў нашых заграўнічных таварышаў, і многалікія дэлегаты другога з'езду Комуністычнага Інтэрнацыяналу прымалі самую дзейную дадуку ў суботніках.

Працоўны народ па ўсім сьвеце адэніць наш опыт, і комуністычная праца стане даступнаю пралетарыям усіх краёў.

В. Ашмарын.

Паміжнародная таварыскасьць рабочых.

Нямецкія рабочыя пераходзяць паном.

У Данцыгу нямецкія рабочыя адмовіліся разгружаць ангельскі параход „Трытон“, каторы прыбыў з вайсковым матар'ялам для Польшчы. Тады пачалі разгружаць параход ангельскія салдаты, але навет з іх некалькі дзсяткаў адмовіліся ад працы і былі арыштаваны. Тады нямецкія рабочыя кінуліся вызваляць сваіх ангельскіх таварышаў, што выклікала вялікі беспарадак. Натопн затрымаваў польскіх ахвіцэраў на вуліцах, уварваўся ў канцэлярыю дыпламатычнага прадстаўніка Польшчы, арыштаваў на вакзале польскага камэнданта і выцягнуў з вагонаў усіх польскіх ахвіцэраў і салдат, якія ехалі у Варшаву. Бурмістар, каторы хацеў успакойць узбураны народ, быў цяжка ранены. Ангельскія акупацыйныя войскі пачалі стрэляць са стрэльбаў і кулямэтаў.

Рабочыя Аўстрыі спагадаюць.

У „Марбурзе (Аўстрыя) рабочыя спынілі цяжкі з вайсковымі матар'яламі для Польшчы, паламалі вагоны, знішчылі ўсё вайсковы матар'ял і катагарычна заявілі, што яны так будуць рабіць і з далейшымі вайсковымі транспартамі.

Рабочыя.

У Англіі Выканаўчы Камітэт рабочай партыі, які павінен разглядаць руска-польскае пытаньне, паслаў Лейд-Джорджу пісьмо, у якім заяўляе, што пытаньне аб ангельска-рускіх адносінах ня можа вырашыць заява, зробленая Лейд-Джорджам у ніжняй палаце. Рабочыя Расеі пераконаны ў тым, што згода і добрыя адносіны паміж Расеяй і Англіяй патрэбны ў самым хуткім часе.

Дзеля таго, што ўжо пачынаецца нацыянальная работніцкая канфэрэнцыя, падаўчы гэтага пісьма трэбуюць ад Брытанскага правіцельства яснай і пэўнай заявы аб варункках, на якіх яно згодзіцца памірыцца з Расеяй.

Чырвонаармеец Панкел Ліпа.

(Сказ.)

(Глядзі № 1)

Панкел папыхай, з перапынкамі, раздзяваўся, кожную рэч звяртаючы аквуратна і кладучы,—што ў ногі, а што над падшукку, іншае пад голаў.

„Няйначай дачакаўся Прова, вымушу яго на гутарку і параджуся з ім, што ён парадзіць мне рабіць... усё-ткі два розумы, дзеве галаве—не адна...“

Панкел абарваў думкі і пачаў зваць боты, крэкчучы ад ныпця сьпіны.

— Ах, так ломіць! О ё ёй!.. О хо хо! вась і едзь на хронт... у дарогае згівеш... шопатам праказаў сам сабе Панкел і хапіўся рукою за плечы.

У гэты час пачуўся ціхі стукат дзвярэй, а потым і шкруп крокаў; Панкел атагнуўся ад койкі і паглядзеў у бок дзвярэй:—то прышоў Проў, які паціхеньку, з асьцярогаю, каб не нарабіць грукі, на пальчыках заварочваў вузкімі праходамі к сваёй койцы. Панкел нібы не прыкмятаў яго і нурпаліўся над сваёю пасцельцаю, пакуль той не зачэпіў яго.

— А ты ўсё яшчэ ня сьпіш? Нябось, нядаўна вярнуўся ў казарму?—шэптам запытаў яго Проў.

Панкел павяжа атагнуўся ад койкі, пільна абглядзеў Прова з ног да галавы, крыху намаўчаў, потым загутарнуў:

— Ня вельмі даўна прышоў і я.

Прышоў і задумаўся: гэта ж хочудь ізноў адпраўляць на хронт, а мне так страшна... ня то бач, каб баяўся, але ад болі, ад незажытых ран... страшна, і я зрашыў пачакаць вас, каб... пагутарыць крыху аб тым, як тут быць...—адрываючы, няпэўна, нібы вымапоўваючы штосьці, адказаў Панкел, павярнуўшыся да Прова і падступіўшы на крок к яму.

— Мянэ? Чамусьці гэта?—здзівіўся Проў і затаў выплыўшую на твар радасьць.

Моўчкі абодва прыселі на койцы Панкела.

Некалькі часу яны намаўчалі.

— Ці чулі вы, што нас на хронт ізноў думаюць слаць? Прэда гэта?—першым ушчаў Панкел, пугліва азірнуўшыся вакола сябе.

— Але, думаюць... Што-ж дзіўнага ў сям ты знашоў.

Панкел крыху намаўчаў, потым праказаў:

— Ня хочацца, ведаецца... надаеда вельмі... Я не наіраваўся як раз... усё цела мне, ломіць... Ды і падумаўце, восьмы год, як я так вандрую: то на хронт, то равеням назаду шпіталь... Няць разоў быў ранен... Бяз весткі ўвесь час аб родных, дае і што яны; жонкі і дзяцей долі ня ведаю... Знайсці б іх,

праведань аб іх што-кольвечы, на квадратнец з імі ўгледзіцца і... больш нічога... Тады-б я зноў гадзіўся-б зусім, маўчаў-бы, слухаў і выпаўняў... Хоць яно то і супачынку дужа хочацца; чалавек—ня сталь, ня можа трымаць бя коня, ну... але то—ніхай, вась шчо мо' як пратрымаўся-б... толькі сямейка, дачушка... дзе і што яны... без капейкі грошы пакінуты... Ах, канчатку німа ні гэтай вайне-завірусе, ні гэтым хронтам, ні...“

Па твару Панкела бегалі балючыя сударгі, мяняючы свае абрысы за кожным словам; голасна праводзіў іх злосьны скрыгот зубоў і атчаяны выверт рук.

Проў пільна сачыў за выразам твару Панкела і, пацешачыся, думаў: „Ужо ёсьцека... ўжо глеба гатова... Стаміліся людзі... скрэпы пачалі трашчэць. Можна цяперака арудаваць з посьпехам... латва... Вось заўтра трэбуе абрадзіць усё і брацца за справу... Толькі пагнуць у гэты бок...“

— Слухай, Панкел, а давай паспрабуем зрабіць так, каб нам болей не вяваць, добра?—асьцярожна парадзіў Проў.

— А ласьне гэта можна зрабіць?—Зацікавіўся Панкел, нібы акрыяўшы ад некага спугу.

(Працяг будзе.)

Цішка Гартны.

Савет чынасьці ў Англіі.

Гэтымі днямі прадстаўнікі з'езду трэд-юньёнаў, рабочай партыі і парламэнцкай рабочай групы ў Лёндане аднагалосна была прынята васьмь яка рэзалюцыя: „Злучаная нарада з прадстаўнікоў з'езду трэд-юньёнаў, рабочай партыі і парламэнцкай рабочай групы яўна чуе, што паміж саюзнымі дзяржавамі і Савецкай Расеяй штучным чынам нарыхтоўваецца вайна дзеля польскай справы, і заяўляе, што такая вайна будзе вялікім праступкам проціў чалавечтва. Дзеля гэтага нарада наперад заяўляе правіцельству, што ўся прамысловая моц арганізаванага рабочага будзе вушчана ў ход, каб разьбіць гэту вайсковую авантуру. Выканаўчыя камітэты далучаючыся да нас арганізацыяў па ўсяму краю павінны быць гатовыя да таго, каб зараз жа прыбыць у Лёндан на нацыянальную нараду. Ём трэба паказаць патрэбнасьць пера-

канаць сваіх членаў забаставаць па клічу гэтай нарады. Зараз жа павінен быць утвораны „Савет чынасьці“ дзеля прыняцьця мер, патрэбных для выпэўненьня ў жыцьцё вышэй паказаных пастановаў.“

У „Савет чынасьці“ (з правам прынімаць другіх асоб) выбраны: прадстаўнікі парламэнцкай групы: Вільям, Адамсон, Кляймис, О Грады, Джом, Робертсон і палкоўнік Веджвуд. Прадстаўнікі парламэнцкага камітэту з'езду трэд-юньёнаў: Гаррч, Гаслінг, Пэрсель, Суэліс, Уокэр, Маргарыта Боніфілд.

Прадстаўнікі выканаўчага камітэту рабочай партыі: Камэрон, Ходжас, Клемп, Вільямс і Бромлей.

Зараз жа пасля таго, як быў прыняты гэты „рабочы ультыматум“, адбылося пасяджэньне кабінэту міністраў і Лейд-Джорджа, якія павінны былі спаткацца з членамі „Савету чынасьці“.

судзкага зноў абірае парогі правіцельстваў Саюзніцкіх народаў і ўладароў капіталістычнага сьвету, лемянтуючы аб дапамозе.

Рабочыя! Калі правіцельства паноў перамога ў гэтай барацьбе, калі пераможцамі астануцца ўгнаццелі польскага рабочага і селяніна, дык рэвалюцыя будзе ў небясьпецы, будзе нанесена рана працоўнаму люду ўсяго сьвету. Да вас зьвяртаем, таварышы, дапамажыце расейскай арміі, дапамажыце рэвалюцыйнаму працоўнаму люду Польшчы. Не дапускайце, каб капіталісты ўсяго сьвету, карыстаючыся катамі польскага рабочага, перапакджалі ходу рэвалюцыі. Ні воднага чалавека, ні воднага гарматы, ні воднага патрона для арміі польскіх контр-рэвалюцыянараў!

Ніхай жыве Рэвалюцыя!

Ніхай жыве камуністычны Інтэрнацыянал!

Ніхай жыве Савецкая Расея!

Ніхай жыве рэвалюцыйны працоўны люд Польшчы.

Часовы Рэвалюцыйны Камітэт Польшчы.

Старшыня — Мархлеускі, члены: Дзяржынскі, Кон, Прухняк, Уншліхт.

У Савецкай Расеі.**Суд над белагвардзейцамі.**

У панядзелак 16 га гэтага месяца ў Вярхоўным Рэвалюцыйным Трыбунале ў Маскве пачалася разьбірацца справа „кіраўнічага цэнтру белагвардзейскай арганізацыі, адкрытай у леташнім годзе“.

Апроч неадшуканых віноўнікаў, справа якіх будзе разьбірацца завочна, прыцягуюцца к адвадальнасьці гэтакія асобы: В. М. Шчэпкін, І. І. Шэйман, Д. В. Філацьёў, князь С. Е. Трубецкой, В. Полевіцкой, С. П. Мельгуноў, С. М. Леоньёў, В. М. Мураўёў, М. С. Пучкоў, В. Н. Розанов, Н. Н. Віноградскі, Е. І. Малейна, Ю. Г. Губарова, Н. Д. Кондрацьёў, П. М. Кішкін, Н. К. Вольцаў, С. А. Котлярэўскі, В. С. Муралевіч, Д. Д. Пратапопаў, В. І. Стэмпольскі, Е. В. Сергіёўскі, Л. А. Талстой, С. Т. Урусоў, В. М. Усьцінаў, Л. Л. Хрушчоў, П. М. Кляпцэраў, М. С. Фельдштэйн, С. А. Марозаў.

Усе паймянёныя асобы абвіняюцца за ўчасьце ў контр-рэвалюцыйных арганізацыях, якія ставілі сваю мэтай барацьбу проціў Савецкай Уласці і аднаўленьне Расеі з генэральскай дыктатурай, якая-б увядзіла палітычны строй і парадак царскага часу.

Расея і Румынія.

Народны Камісарыят загранічных спраў адтрымаў радыё-тэлеграму, ў якой румынскае правіцельства паведамляе, што ангельскае правіцельства, думалачы абаварваць у Лёндане ўмовы міру паміж Расеяй і сумежнымі з ёю дзяржавамі, запрапанавала румынскаму правіцельству прымаць удзел у гэтых мірных перагаворах.

Румынскае правіцельства да ла на гэта сваю згоду і цяпер лічыць зьвязаным сябе абяцаньнем удзелу ў Ангельска-Расейскіх перагаворах аб міры, але пакуль што яшчэ не адтрымала пэўнага паведамленьня ад ангельскага правіцельства аб тым, што гэныя перагаворы пачынаюцца.

Перадача Вільні.

Вышэйняючы ўмовы латычна эвакуацыі Вільні, Савецкая ўлада цяпер перадае літоўцам пажарную каманду, вадаправод, электрычную станцыю, а гэтак сама прытулкі і шпіталі.

З рэквізаваных запасаў і ваеннай зладбыч будзе вывезена толькі найбольш патрэбнае і, пры гэтым, без крыўды для рабочага і наагул небагатага працоўнага насяленьня.

Культурныя каштоўнасьці застаюцца на месцы.

Сьцяг ты чырвоны трымай!

Гэй, пагарджаны народ, Сьмела з адвагай ўпярод! Скінуў няволі цяжар, — Сам будзь зямлі гаспадар.

Шмат працаваў на паноў, Шмат хто смактаў тваю кроў: Ём ты цяпер атплаті, — Птушкаў у бой палаті!

Чуеш на захадзе крык? Стай іх ужо невялікі! Белае мрэ страхавьцё... Сьмерць-жа іх — наша жыцьцё.

Сьмела наперад, у бой, Хто не памёршы душой!.. Гэй, барані вольны край, Сьцяг ты чырвоны трымай!

13. VIII, 20 г. М. Кудзелька.

Чуткі з заграціцы.**У Італіі.**

Італія прызнае Савецкае правіцельства.

З Рыму паведамляюць, што італьянскае правіцельства надала прадстаўніка Савецкай Расеі, які цяпер знаходзіцца ў Рыме, усімі правамі, якімі толькі карыстаюцца прадстаўнікі іншых дзяржаваў.

У Грэцыі.**Напад на Вэнізьялоса.**

На старшыню міністраў Грэцыі Вэнізьялоса, які зьбіраўся выехаць з Парыжу ў Італію, было зроблена пакушэньне. Па паведамленьню, ранен ня вельмі цяжка.

Адзін з нападчыкаў, як выявілася, Апостолес Цэрэпіс, быўшы ахвіцэр грэцкай арміі, а цяпер рэдактар афіскай біржавай газэты; другі — Георгіі Кірпакіс, лейцэнант грэцкай арміі ў адстаўцы.

У Латвіі.**Забастоўка у Рызе.**

Забастоўка партowych рабочых у Рызе цягнуцца далей.

Стаіць 12 выгрузжаных параходаў. Цяпер прымушаюць сьлдат, інтэлігентаў і чыноўнікаў працаваць пры разгрузцы.

У Эстоніі.**Канец Рэвельскай забастоўкі.**

Агульная забастоўка рабочых у Рэвелі скончылася. Правіцельства распушціла сяюз чыгуначнікаў на ўвесь час ваеннага становішча ў Эстоніі. Агітатараў і забастоўчыкаў трымаюць на цяжкіх работах на хронце.

Жыццё Чырвона-армейцаў.

Баявы трапунак.

(Пісьмо з фронту).

У лесе ўжо пачало віднець, як мы рушыліся наперад. Ледзь ротны занялі вызначаны ім вучасткі, як загрымела наша першая гармата, пасля другая, і пачалася палёба. Палякі пачалі нам гэтак жа адказваць. Адзін снарад разарваўся так блізка, што паветрам перавярнула телефонную машыну і чаралком лёгка раніла телефоніста, які сядзеў у аकोпе побач са мною. Нарэшце а 8 гадзіне пачаўся той момант, які бывае ў кожным бою, — момант атакі, калі трэба з кіччам „ура“ бегчы ў аковы праціўніка. „Гэй, лучнасьць перадаць у роты, зараз у атаку!“ пачулася каманда. Батальёны ўстаў, паправіў посе і пашоў да „цэпі“, якая знаходзілася перад намі на сто крокаў. Праз мінуўшую пачуўся яго голас: „У атаку!“

Крыху пачакаўшы, пачуліся голасныя каманды камандзёраў! „Уставай! У атаку, таварышы!“ Праз момант пачалася страшэнная траскатня вінтовак і раітам вамоўка. Чутны толькі крыкі „ура! ура!“ Вягу ў аковы нярэдкай „цэпі“ скраю. Відаць, як нашы перарываўшы лапаткамі некалькі хадоў у драпяных перашкодах, дзыггалі ў аковы праціўніка, і як у розныя бакі ўцякалі залікі. Праз нейкі час пачалі паяўляцца палонныя, паплі і паясьлі на насіжках раненых, надзявілі захопленыя кулямёты.

Чырвонаармеец.

Мы ў лоб, а вы ў тыл.

Мы, праезджымы чырвонаармейцы 3 Адзельнай Брыгады 2 Асо бай Арміі Рэспублікі, уліку двух тысячаў чалавек, асабліва звяртаем увагу на ангельска-французка-амерыканскі капітал, які ў апошніх прадемертных канвульсіях хоча пахоцьць высылаючы сваё флёт і прыцягненьнем Фінляндыі ў ваіну з Расеяй. Але мы кажам вам, капіталісты ўсяго сьвету, што вы нам нестрашны і што гэтым вы сабе варожыце хуткую пагібель і раздзьмухцеце пажар усясьветнай рэвалюцыі.

Мы яшчэ больш будзем біць вас у лоб, а працоўны народ у тыл. Працоўны народ усіх краёў, алучайся! пад чырвоны сьцяг III інтэрнацыяналу і яго Чырвоную армію!

Ніхай жыве братэрскі саюз рабочых усяго сьвету!

Сьмерць ворагам усіх масьней капіталістаў, сябрам генэрала Врангеля і здыхаючай белае Польшчы.

Ніхай жыве Савецкая Польшча! Ніхай жывуць нязмораныя працоўнікі праваднікі ўсясьветнай Рэвалюцыі т. т. Ленін, Троцкі, Зіноўеў і інш.!

Ніхай жыве Савецкая Улада разам з т. Калініным!

Упярод, у апошні і рашучы бой! Упярод! к сусьветнай згодзе з працаўнікамі ўсяго Сьвету!

Прасьвета ў арміі.

З 16-га жніўня пачалася пераніска няграмадных і малаграмадных чырвонаармейцаў. Ужо адчынена палкавая школа па ліквіданьні няграматнасьці.

Што робіцца на Беларусі.

На адбудову Беларусі.

Мітынг першай Менскай вайскова-інжэыярнай дружныны зрабіў вось якую пастанову:

„Заслухаўшы даклад таварышоў аб вялізарных заданьнях у будаўніцкай справе, на торыя стаяць перад дружнынікамі, і бяручы пад увагу тое, што край наш да шчэнтку зьнішчаны белагвардзейцамі і шляхтаю, якія пакінулі пасля сябе адны папалішчы, — пастана вілі ўсе свае сілы і энэргію аддаць на адбудову расьцяру шанай гаспадаркі, павялічыць выраб працы і гэтым унесці сваю часьціну ў агульнае будаўніцтва дзяржаўнага жыцця.“

Весткі з Піншчыны.

Усе школы зьнішчаны, настаўнікаў німа. Ва ўсходняй часьці павету справа нібы лепей абстаіць.

З прыходам Савецкай улады справа народнай асьветы патрох у наладжываецца. З’арганізаваны лекцыі па сацыялёгіі і гісторыі.

Гэтым днямі ў Пінску маюць быць адчынены 6 школ, 1 ступені і 2—другой ступені; у павеце маюць быць адчынены 3 школы II ступені (у м. Лунінцы, Вычаўках і Століне).

Усяго на тэрыторыі павету павінна быць адчынена да 250 школ. Запісалася да 300 настаўнікаў. Будынкі пад школы знойдуцца.

7-га ліпеня адбыўся агульны сход настаўнікаў гораду і павятовых школ, на котрым прызнаны парадак адзіннай працоўнай школы.

Зьвязку паміж горадам і паветам пакуль што німа. Інфармацыя з цэнтру німа і, хоцькі-ня-хоцькі, прыходзіцца браць за кіраўніцтва старую статыстыку.

Прафэсыянальныя саюзы хутка наладжываюцца. Праз біржу працы прайшло болей 4000 чалавек розных спецыялістаў і прафэсыяў.

Харчовая справа патроху наладжываецца.

Мобілізацыя адбываецца добра. Вялікі лік людзей запісываецца дабрахотна ў Чырвоную армію.

М. В.—саў.

Масты праз Сервеч.

Навагрудзкі павятовы камітэт працы, у парадку абавязковасьці працы, змобілізаваў будаўніцкія сілы для вялікай папраўкі трох м-стоў праз рэчку Сервеч, зруйна-

ваных палякамі пры адступленьні. Дзякуючы гэтаму, масты хутка будуць закончаны і можна будзе наладзіць рух чыгункі паміж Менскам і Баранавічамі. Адначасна такім жа чынам пачалася адбудова вузкікалейнай чыгункі Навагельня—Навагрудак.

Шпіталі для раненых чырвонаармейцаў.

У розных мясцох блізкага тылу на грошы жыхароў адчыняюцца шпіталі для раненых чырвонаармейцаў. Такіе шпіталі адчыняюцца ў Асіповічах, Навагрудку, Баранавічах, Слоніму, а так сама і ў іншых мясцовасьцях.

Як ідзе мобілізацыя.

Пачатая мобілізацыя ахвотнікаў ідзе вельмі добра. С кожным днём усё больш і больш з’яўляецца жадаючых паслужыць у чырвонай арміі.

Настрой у прызываемых дужа добры.

Па Менску.

Камітэт дзяржаўнай гаспадаркі.

Камітэт дзяржаўнай гаспадаркі пачаў рэальную працу ў справе будаўніцтва ў краі лясной гаспадаркі, чыгункі, папраўкі дарог, электрычнасьці і інш.

Ужо пачата праца па ўладжаньні вузкікалейкі Менск—Цна, дзеля падвозу матар’ялаў на Менскую электрычную станцыю і ўсе вайсковыя і грамадзянскія ўстановы першай важнасьці.

Рэгістрацыя чыгуначнікаў.

Рэгістрацыя чыгуначнікаў (так сама і былых) у веку ад 16 да 55 год, будзе зроблена ад 24 да 30 жніўня.

У Камісарыяце сельскай гаспадаркі.

10-га жніўня адбылося пасяджэньне Цэнтральнага бюро вырабачнага саюзу сельска-гаспадарчых рабочых Беларусі аб далучэньні гэтага Саюзу да ўсерасейскага сельска-гасп. Саюзу.

Было пастаноўлена пакуль што беларускае бюро не далучаць да расейскага, бо на Беларусі ўсім другія палітычныя і жыццёвыя варункі.

Гэтая спрова адложена да скліканья другога батрацкага з’езду на Беларусі.

Рэгістрацыя будаўнічых рабочых і мэталістаў.

Рэгістрацыя мужчын і кабет спецыялістаў па будаўніцтву і металу, у веку ад 16-ці да 50 год, адбываецца па 18-е жніўня.

З’езд прадстаўнікоў рабочых коопэратываў.

Калегія Коопэратывага Аддзелу паставіла склікаць у гор. Менску на 25-га жніўня з’езд прадстаўнікоў рабочых коопэратываў.

Пав’естка дня:

1. Выбары Прэздыдуму і мандатнай камісіі.

2. Доклады з месці.
3. Дэкрэт 20 сакавіка 1919 г. аб утварэньні Патрабшчальскага Т-ва.
4. Задачы Рабочай Коопэратывы ў зьвязку з дэкрэтам 20 сакавіка.
5. Утварэньне Крайвога органу аб’яднаньня Рабочых Коопэратываў.

6. Выбары прадстаўнікоў Рабочай Коопэратывы.

Нормы прадстаўніцтва: Коопэратывы, у якіх налічваецца да 500 пайшчыкаў, пасылаюць аднаго прадстаўніка, ад 500 да 1000—двох прадстаўнікоў, а ад 1500 і больш—чатырох прадстаўнікоў.

Прадстаўнікі выбіраюцца на агульным сходзе пайшчыкаў, а дзе агульнага сходу немагчыма будзе склікаць, то выбары робіцца Праўленнем разам з Рэвізыйнай Камісіяй.

Пры мандатах просьбаў далучаць пратаколы выбараў прадстаўнікоў.

З’езд адбудзецца ў памяшканьні Цэнтральнага Рабочага Коопэратыва (Пл. Слабоды, дом Айзэнштата).

Коопэратывыны аддзел Губернскага харчовага камітэту просіць усе Рабочыя Коопэратывы, якія не адтрымалі з тых ці іншых прычын павестак, паслаць сваіх прадстаўнікоў на вышэйназначаны з’езд Рабочых Коопэратываў.

Унівэрсытэт у Менску.

Праз 2—3 месяцы ў Менску будзе адчынены унівэрсытэт. Спецыяльная камісія па гэтаму пытанню ўжо даўно выехала ў Маскву.

Беларускі хор.

Усім вядомы беларускі хор пад кіраўніцтвам т. Тараўскага ва ўсім сваім ліку перайшоў у палітычна-просьветны аддзел пры Губэрнскім Вайсковым Камісарыяце і выступае ў мясцовых вайсковых клубах.

Літэратура і жыццё.

У хуткім часе выйдунь з друку два журналы: „Вольны Сьцяг“, на беларускай мове—выданьне Камісарыяту Народнай Асьветы—і „Саха“, на чатырох мовах (беларускай, рускай, польскай і жыдоўскай)—выданьне Зямельнага Камісарыяту.

Пісьмо ў рэдакцыю.

Т. Рэдактар!

Мы, чырвонаармейцы ў ліку 50 чалавек, якія знаходзіліся на лячэньні ў 1-ай гарадзкой больніцы, просім Вас надрукаваць у газ. „Савецкая Беларусь“ падзяку доктару бальніцы тав. Саламанаву і хфельчару тав. Заріцкаму, за іх добры дагляд за раненымі і хворымі чырвонаармейцамі; калі-б ва ўсіх ваенных больніцах былі такія работнікі, то можна было-б смела сказаць, што хворыя чырвонаармейцы знаходзіцца ў добрых дахторскіх руках.

Чырвонаармейцы:

Унукаў, Полякаў, А. Езохаў і інш.

Пачтовая скрынка.

П. Ч—д—селяніну Самахвадзкіскай воласьці.

Ваш ліст дасталі, ня друкуем, бо трэба поўна напісаць нам сваё прозьвішча.